

การวิจัยเรื่องการมีส่วนร่วมของนักเรียนและครูที่เข้าร่วมโครงการปลูกจิตสำนึก แยกขยะในเยาวชนเพื่อประโยชน์ต่อการศึกษาและสิ่งแวดล้อมภายในโรงเรียนประถมศึกษา อำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความรู้และการมีส่วนร่วมของนักเรียน และครูเกี่ยวกับการคัดแยกขยะ ซึ่งการศึกษานี้ได้รวบรวมข้อมูลวิธีสอบถามและสัมภาษณ์จาก นักเรียนและครูในพื้นที่ศึกษามีโรงเรียนทั้งหมด 10 โรงเรียน คือ โรงเรียนบ้านสันศรี โรงเรียน บ้านสันพระเนตร โรงเรียนศรีบุญเรือง โรงเรียนบ้านเมืองขอนแก่น โรงเรียนบ้านศรีงาม โรงเรียนบ้าน โป่ง โรงเรียนบ้านห้วยเกียง โรงเรียนบ้านหนองหาร โรงเรียนบ้านท่าเกวียน โรงเรียนวัดทรายมูล จำนวนทั้งหมด 294 คน เป็นนักเรียน 231 คน เป็นครู 63 คน หลังจากนั้นนำข้อมูลมาวิเคราะห์โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปเพื่อการวิเคราะห์ การวิจัยทางสังคมศาสตร์ (SPSS for Window) และ ทดสอบสมมติฐานโดยใช้ค่า Chi-Square Test

ผลการศึกษาลักษณะส่วนบุคคลของนักเรียนและครู พบว่านักเรียนส่วนใหญ่เป็น นักเรียนชาย มีอายุระหว่าง 10-11 ปี ร้อยละ 59.70 ส่วนใหญ่อยู่ชั้นระดับการศึกษาชั้นประถมศึกษา ปีที่ 6 คิดเป็นร้อยละ 36.40 และรายได้ผู้ปกครองส่วนใหญ่ไม่น้อยกว่า 5,000 บาทต่อเดือน คิดเป็นร้อยละ 71.70 ส่วนครูพบว่าส่วนใหญ่เป็นครูผู้หญิง มีอายุระหว่าง 41-50 ปี ร้อยละ 68.30 ระดับการศึกษาของครูส่วนใหญ่ปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 88.90 รายได้เฉลี่ยต่อเดือน ของครูส่วนใหญ่สูงกว่า 20,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 54.00 ระยะเวลาที่ได้บรรจุ/โอนย้ายเข้ารับ ราชการในโรงเรียนของกลุ่มตัวอย่างครูส่วนใหญ่ 6 – 10 ปี คิดเป็นร้อยละ 88.90 ตำแหน่งส่วนใหญ่ที่ได้รับส่วนใหญ่เป็นครูผู้สอน คิดเป็นร้อยละ 57.00 จำนวนครั้งที่เข้ารับการอบรมในโครงการ

ปลูกจิตสำนึกแยกขยะในเยาวชนเพื่อประโยชน์ต่อการศึกษาและสิ่งแวดล้อมภายในโรงเรียนส่วนใหญ่ไม่เคย คิดเป็นร้อยละ 42.40

ความรู้เกี่ยวกับการคัดแยกขยะของนักเรียนและครู กลุ่มตัวอย่างนักเรียนส่วนใหญ่มีความรู้เกี่ยวกับการคัดแยกขยะ โดยส่วนใหญ่มีความเห็นว่ากระป๋องยาฆ่าแมลงเป็นขยะอันตราย ร้อยละ 97.40 รองลงมาถ้ามีกระป๋องยาฆ่าแมลงก็จะทิ้งลงถังขยะอันตราย ร้อยละ 95.30 ส่วนกลุ่มตัวอย่างครูส่วนใหญ่มีความรู้เกี่ยวกับการคัดแยกขยะมีความเห็นว่าพื้นที่ที่มีความเหมาะสมในการกำจัดมูลฝอยควรมีลักษณะเป็นพื้นที่ห่างจากชุมชนและไกลจากแหล่งน้ำ ร้อยละ 96.90

การมีส่วนร่วมในการคัดแยกขยะของนักเรียนและครู กลุ่มตัวอย่างนักเรียนส่วนใหญ่มีส่วนร่วมในการคัดแยกขยะ พบว่านักเรียนส่วนใหญ่คิดว่านักเรียนช่วยกันคัดแยกขยะเพราะเห็นคุณค่าของขยะช่วยให้มีรายได้เสริมและโรงเรียนเกิดความสะอาด ร้อยละ 80.60 ส่วนกลุ่มตัวอย่างครูส่วนใหญ่มีส่วนร่วมในการคัดแยกขยะอยู่ในระดับมาก พบว่าส่วนใหญ่ครูต้องการเข้าร่วมอบรมในโครงการปลูกจิตสำนึกแยกขยะในเยาวชนเพื่อประโยชน์ต่อการศึกษาและสิ่งแวดล้อมภายในโรงเรียนที่ทางราชการจัดขึ้น

ผลการวิจัยในส่วนของระดับการศึกษาสัมพันธ์กับความรู้เกี่ยวกับการคัดแยกขยะของนักเรียน พบว่ามีความสัมพันธ์ระหว่างระดับการศึกษาเกี่ยวกับความรู้เกี่ยวกับการคัดแยกขยะประกอบด้วย 4 ข้อ คือ โรงเรียนมีการคัดแยกขยะโดยให้ทิ้งลงถังขยะตามป้ายที่ติดไว้ ขยะต่อไปนี้ขยะชนิดใดเป็นขยะที่มีมูลค่ามากที่สุด ขยะต่อไปนี้ขยะชนิดใดเป็นขยะอินทรีย์ และนักเรียนมีเศษอาหารนักเรียนจะทิ้งลงในถังขยะใด

ส่วนของครูพบว่าความสัมพันธ์ระหว่างระดับการศึกษาของครูกับความรู้เกี่ยวกับการคัดแยกขยะ ประกอบด้วย 4 ข้อ คือ การนำขยะไปหมักทำปุ๋ยใช้ได้กับขยะมูลฝอยประเภทขยะที่มีองค์ประกอบของสารอินทรีย์ในปริมาณมาก การใช้เทคโนโลยีที่ไม่เหมาะสมในการกำจัดขยะทำให้เกิดปัญหามลพิษทางสิ่งแวดล้อมขึ้น คือ ทำลายขยะประเภทพลาสติกโดยการเผา พื้นที่ที่มีความเหมาะสมในการกำจัดขยะ ควรมีลักษณะเป็นพื้นที่ห่างจากชุมชนและไกลจากแหล่งน้ำ การพิจารณาวิธีกำจัดขยะประเภทเกษตรกรรม สิ่งแรกที่ต้องคำนึงถึงคือการใช้ประโยชน์จากขยะ เช่น ทำปุ๋ยหมัก

ผลการวิจัยของความสัมพันธ์ระหว่างระดับรายได้ของผู้ปกครองต่อเดือนของนักเรียนกับความรู้เกี่ยวกับการคัดแยกขยะ พบว่ามีความสัมพันธ์ระหว่างรายได้ของผู้ปกครองต่อเดือนกับความรู้เกี่ยวกับการคัดแยกขยะ ประกอบด้วย 2 ข้อ คือ ขยะที่ครูบอกให้นักเรียนคัดแยกขยะแบ่งเป็นกี่ประเภท และขยะต่อไปนี้ขยะชนิดใดเป็นขยะที่มีมูลค่ามากที่สุด

ส่วนของครูพบว่าความสัมพันธ์ระหว่างรายได้ต่อเดือนของครูกับความรู้เกี่ยวกับการคัดแยกขยะ ประกอบด้วย 2 ข้อ คือ การนำขยะไปหมักทำปุ๋ยใช้ได้กับขยะมูลฝอยประเภทขยะที่มีองค์ประกอบของสารอินทรีย์ในปริมาณมาก และการใช้เทคโนโลยีที่ไม่เหมาะสมในการกำจัดขยะทำให้เกิดปัญหามลพิษทางสิ่งแวดล้อมขึ้น คือ ทำลายขยะประเภทพลาสติกโดยการเผา

จากผลการวิจัยเพื่อหาความสัมพันธ์ระหว่างอายุของนักเรียนกับการมีส่วนร่วมในการคัดแยกขยะ พบว่าความสัมพันธ์ระหว่างอายุของนักเรียนที่ส่งผลการมีส่วนร่วมในการคัดแยกขยะของนักเรียน ประกอบด้วย 1 ข้อ คือ โรงเรียนของนักเรียนมีปัญหาในการคัดแยกขยะ

และความสัมพันธ์ระหว่างระดับการศึกษาของนักเรียนกับการมีส่วนร่วมในการคัดแยกขยะ พบว่ามีความสัมพันธ์ระหว่างระดับการศึกษากับการมีส่วนร่วมในการคัดแยกขยะ ประกอบด้วย 3 ข้อ คือ นักเรียนทิ้งขยะลงถังแยกขยะตามป้ายที่ติดไว้ นักเรียนสามารถคัดแยกขยะได้อย่างถูกต้อง และโรงเรียนของนักเรียนมีปัญหาในการคัดแยกขยะ

The study on the participation of primary school students and teachers in promoting youth awareness towards waste separation for education and environment in primary schools in Sansai district, Chiang Mai province, was conducted to enable students and teachers to know and participate in the waste separation project. In this study, data was collected by interview-questionnaires from 294 respondents composed of 231 students and 63 teachers in ten schools, namely: Ban Sansree, Ban Sanpraned, Sree Boonruang, Ban Muang Khon, Ban Sree-ngam, Ban Pong, Ban Huai Kiang, Ban Nongharn, Ban Tha Kwian, and Wat Sai-moon Schools. Data analysis was done through a software-packaged program (SSPC for Window) while testing of hypothesis employed Chi-Square Test.

Results of the study showed that majority of the students were male with ages ranging from 10 to 11 years old (59.70%), were studying at the grade six level (36.40%) and many had parents earning less than 5,000 baht (71.70%) per month. As for

teachers, majority of them were female between 41 to 50 years old (68.30%), had finished bachelor degree (88.90%) and had a maximum monthly income of 20,000 baht (54.00%). They either had started as permanent teachers or had been transferred to government schools for 6 to 10 years (88.90%), many held teaching positions (57.00%) and majority had never attended any training program on waste separation for education and the environment (42.40%).

Most students had knowledge about waste separation with many having opinion that previous containers of pesticide substances were dangerous (97.40%) followed by their opinion that these containers should be thrown as dangerous waste materials (95.30%). As for teachers, many of them knew about waste separation and they thought that the most appropriate area for garbage disposal should be located far from the community and any source of water (96.90%).

It was found that majority of the students were able to participate in waste separation activities because they realized that by doing so, one can earn additional income while making their surroundings clean (80.60%). On the other hand, further results showed that participation was high in waste separation activities among teachers and many had expressed their desire to join the youth awareness training program towards waste separation for education and environment, as organized by any of the government schools.

Results of study also showed different relationships existing between grade school level and the knowledge of students about waste separation especially in four aspects. Waste separation activities in school for students involve throwing of wastes in separate containers according to posted instructions. Furthermore, students were made aware of the types of waste values, description of organic wastes and how to separate food remnants. Meanwhile, different relationships existed between teachers' educational level and their knowledge about waste separation also in four aspects. These consisted of: 1) converting wastes with high amount of organic materials into fertilizer; 2) using inappropriate technology in waste separation such as burning of plastic wastes, would result to environmental pollution; 3) suggesting that the most appropriate area for waste

disposal must be located far from the community and source of water; and, 4) choosing waste separation method must have prior consideration of any benefits from farm wastes, e.g. compost fertilizer.

Moreover, results of the study showed different relationships existed between the level of monthly income of students' parents and their knowledge about waste separation in two aspects. These include the types of wastes separation and types of most valuable wastes. Among teachers, different relationships in two aspects were observed between their monthly income level and their knowledge about waste separation. Wastes that could be separated and converted into soil fertilizer should contain a high amount of organic matter and the inappropriate use of technology in waste disposal such as the burning of plastic-containing wastes, could lead to problems of environmental pollution.

Results of the study to determine the relationship between ages of students and participation in waste separation involved the aspect of students having problems in waste separation.

Further results to determine the relationship between the educational level of students and their participation in waste separation involved 3 aspects, namely: separate throwing of waste by students according to posted instruction; the students were able to separate their waste properly; and the school had a problem in waste separation.